

symposium

bodem breed

Oproep voor bijdrage

Donderdag 9 april 2020 / Figi te Zeist

32e Symposium Bodem Breed

Hèt netwerk event van de bodem en ondergrond

www.bodembreed.nl

Bodem Breed 2020 in Figi te Zeist (9 april 2020)

De bodem staat weer nadrukkelijk in de belangstelling en ook weer op de politieke agenda. Op nationale schaal zijn er gelden vrijgemaakt om te onderzoeken hoe Nederland het beste met de bodemdaling kan omgaan. Nieuwe stoffen die het grondverzet bij werken aan banden leggen, mogen inmiddels ook op ruime belangstelling rekenen. Het ministerie van LNV heeft zich ten doel gesteld dat alle Nederlandse landbouwbodems in 2030 duurzaam beheerd zijn. En op internationale schaal heeft het VN-klimaatpanel IPCC een duidelijke boodschap afgegeven dat het nu maar eens afgelopen moet zijn met de uitputting van de bodem. Dit zijn nog maar enkele voorbeelden van de toenemende aandacht voor de bodem.

Dit jaar zijn we met Bodem Breed te gast bij de provincie Utrecht, de Omgevingsdienst Regio Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. Deze organisaties gaan de komende jaren intensief met elkaar samenwerken en invulling geven aan de uitdagingen die de invoering van de Omgevingswet met zich meebrengt.

Het is alweer de 32e editie van het symposium. Al die jaren heeft het symposium de functie van het agenderen van nieuwe onderwerpen, kennis te delen en vooral ook te netwerken. Elk jaar is het ook weer de uitdaging om een interessant programma samen te stellen. Daarvoor hebben we jullie hulp nodig, want Bodem Breed blijft voor én door de bodemprofessional. We roepen jullie op om met voorstellen te komen voor de invulling van het programma. In het kader is aangegeven hoe wij de voorstellen willen ontvangen.

Maatschappelijke opgaven centraal

In het programma van de komende editie van Bodem Breed willen we nadrukkelijk ruimte vrijhouden voor (inter)nationale en wetenschappelijke ontwikkelingen die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de maatschappelijke opgaven energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en duurzaam bodem-

beheer van landbouwbodems. Daarnaast willen we graag goede praktijkvoorbeelden aan bod laten komen.

- Bij **energietransitie** denken we dan bijvoorbeeld aan het effect van zonnevelden op de bodemkwaliteit en ruimtebeslag, de bodem in regionale energie strategieën (RES), de opslag van restwarmte in de bodem en ervaringen met bodemenergie (WKO en geothermie).
- Bij **klimaatadaptatie** gaat het vooral om de invloed van klimaatverandering op bodemfuncties, effectieve maatregelen om water vast te houden (stad en landelijk gebied) en creëren van ruimte in de bodem voor de opname van water.
- Bij **Circulaire Economie** gaat onze aandacht uit naar de winning van bouw- en grondstoffen en optimalisatie van hergebruik, de regelgeving die het sluiten van kringlopen beperkt of bevordert, en het toepassen van reststoffen en de invloed hiervan op de bodemkwaliteit.
- De manier waarop **duurzaam bodembeheer van landbouwgronden** de kwaliteit van de bodem verbetert (een positieve invloed op de biodiversiteit, het waterdoorlatend vermogen en het vasthouden van CO₂).

Verder willen we in het programma opnemen:

- veranderingen in en omgaan met nieuwe wet- en regelgeving (Omgevingswet)
- omgaan met verontreinigingen en het omgaan met verontreinigde grond?
- de uitdagingen die we hebben om verdere land- en bodemdegradatie te voorkomen
- de inrichting van de ondergrondse ruimte
- de waarden van de bodem (de wondere wereld van)

Met ingang van 2021 wordt de **Omgevingswet** ingevoerd. Daar moeten we ons met z'n allen goed op voorbereiden want er gaat nogal wat veranderen in ons werkveld. De vraag is of we daar al mee bezig zijn en hoe we dat doen. We willen graag van jullie het volgende horen:

- hoe gemeenten zich voorbereiden op de nieuwe taken
- op welke wijze het bodeminformatiebeheer vorm gegeven moet worden
- hoe de decentrale overheden samen zorg dragen voor de kwaliteit van het grondwater
- hoe het toezicht en de handhaving op de nieuwe regels voor activiteiten op of in de bodem er uit gaat zien
- hoe je gezamenlijk een Omgevingsplan inclusief de ondergrond maakt?
- hoe de Implementatie en gebruik van

Basisregistratie Ondergrond (BRO) plaatsvindt

Het **omgaan met verontreinigingen en het omgaan met verontreinigde grond** staat weer volop in de belangstelling. De laatste jaren hadden velen het idee gekregen dat we er klaar mee waren. Over lood zijn we anders gaan denken en nieuwe stoffen doemen op en komen in de bodem terecht (PFAS en chroom 6). Ook komt er aandacht voor verspreiding van grond met ongewenste invasieve exoten. Er is een onderzoek gedaan naar risico's in de keten, wordt het Kwalibo-stelsel geëvalueerd en overheden hebben plannen om op de keten nog intensiever te gaan toezien. Tegelijkertijd staan ook de technologische ontwikkelingen niet stil. Daarom ook uitdrukkelijk de oproep om presentaties over de toepassing van innovatieve onderzoekstechnieken voor detectie, monitoring, bodemonderzoek, sanering van de bodem en reiniging van grond en grondwater.

Het probleem van **bodemdegradatie** is niet uitsluitend voorbehouden aan landen met een extreem klimaat. Ook in Nederland komt op veel plaatsen bodemdegradatie voor. Denk aan verdroging, verzilting, verlies aan organische stof en vermesting. Binnen dit thema hebben we graag goede voorbeelden hoe bodemdegradatie te voorkomen, tegen te gaan en te herstellen. Daarbij kun je denken aan de effecten van verdroging op de bodemeigenschappen en maatregelen voor herstel, maatregelen om verzilting te voorkomen en verzilte bodems te herstellen, goed bodembeheer voor behoud van organische stof, effecten van klimaatverandering op de bodem en het belang van behoud van bodem-

Donderdag 9 april 2020 / Figi te Zeist

biodiversiteit. Ook willen we binnen dit thema aandacht schenken aan de bijdrage van de bodem aan het Programma Aanpak Stikstof en aan knelpunten rondom bodemdaling.

De **ruimte in de ondergrond** wordt steeds knapper, zeker in een stedelijke omgeving en de bovenste meters (bomen, kabels en leidingen, afvalcontainers). Ook verder de diepte in wordt het steeds knapper en is het vechten om de beschikbare ruimte. Dit vraagt om afweging tussen en afstemming met andere functies. De vraag is hoe we dit vorm gaan geven. Onderwerpen die we in relatie tot de beschikbare ruimte aan de orde willen laten komen zijn de aanleg van ondergrondse infrastructuur (kabels en leidingen), het spanningsveld tussen drinkwaterwinning en de winning van bodemenergie, de keuze tussen functies bovengronds of ondergronds plannen en knelpunten door constructies in de ondergrond (verstoring van de grondwaterstroming). Zijn de instrumenten die we ontwikkelen afdoende om de beschikbare ruimte te ordenen en te prioriteren?

De wondere wereld van de bodem

De bodem vervult tal van belangrijke functies voor het leven van mens, dier en plant. De bodem is essentieel voor de voedselvoorziening, de drinkwaterwinning en sinds kort ook voor het leveren van energie. Daarnaast heeft de bodem een belangrijke invloed op het ontstaan van het landschap en de occupatiegeschiedenis van Nederland en draagt bij aan de 'sense of place'. We dagen o.a. bodemkundigen, geografen, geologen, biolo-

gen en archeologen uit te komen met verhalen waaruit de mooie en wonderlijke kanten van de bodem blijkt.

Indienen van voorstellen

Indienen van voorstellen kan tot **vrijdag 15 november 2020 17.00 uur**. Mail uw voorstel naar peter.vanmullekom@sikb.nl. Voor het maken van het voorstel dient u gebruik te maken van het format zoals te downloaden is via de website. Het voorstel mag uitsluitend als Word-document ingediend worden, met een omvang van maximaal 2 A4. U moet er rekening mee houden dat voorstellen die na het verstrijken van de indieningstermijn worden ontvangen, niet meer voor selectie in aanmerking komen.

Eisen aan voorstel

Het voorstel moet duidelijk maken waar de presentatie over gaat en wat de boodschap is. Als het voorstel de resultaten van onderzoek of een project betreft, moet worden aangegeven wat deze zijn. Tevens dient aangegeven te worden wat de actualiteit is, hoe het past binnen de onderwerpen van het symposium en wat de relevantie is voor de doelgroep van Bodem Breed. Naast voorstellen voor een presentatie is het ook mogelijk om een voorstel voor een hele sessie van 1,5 uur in te dienen. In elk voorstel moet duidelijk worden aangegeven of het gaat om een presentatie of voor een sessie.

Selectie van voorstellen

De voorstellen worden besproken met de programma-commissie en mede geselecteerd door de sessieleiders. Deze selectie vindt plaats in december 2019 en januari 2020. U ontvangt rond februari 2020 bericht of uw voorstel is geselecteerd. Ook kunt u het verzoek krijgen uw voorstel aan te passen of samen te voegen met een ander voorstel.

Doelgroep Bodem Breed

Het Symposium Bodem Breed is hét symposium voor iedereen die betrokken is bij activiteiten in het bodemwatersysteem voor de inrichting, de verbetering en het beheer van de fysieke leefomgeving. Daarmee is het symposium bedoeld voor medewerkers van overheden (ministeries, provincies, gemeenten, omgevingsdiensten, regionale uitvoeringsdiensten, waterschappen en Rijkswaterstaat), de eigenaren van locaties en terreinen (bedrijven, agrariërs en terreinbeheerders), het uitvoerend en adviserend bedrijfsleven (laboratoria, grondbanken, stichtingen, aannemers en adviesbureaus) en kennisinstellingen (universiteiten, opleidings- en kennisinstututen).

Hèt netwerk event van de bodem en ondergrond!

Donderdag 9 april 2020 / Figi te Zeist

